

'Pəlu'a "bəgə'a 'sənəcs'ə po'a TIMOTEE -jeyi

Wludie po'a nyə "bəgə -nəsə'sə -naagi 'li.

Timotee "yri kpən'a ti -o -ke Zezii'a -dalbhoyi 'Pəlu -plə'ɛ -Lagə'c lbhv -lue 'mə, 'nənənsə po 'c 'bəgə'a 'sənəcs -jeyi, -əkedimaa, o yibo'o-o na 'c 'məwəi 'kəcc'c-e-gbo. 'Pəlu mən -nə'e-e -jie 'mə -Lagəwlu'a dı. 'E -nə'a -kaa 'mə a, o-o 'po-o Timotee 'kpa "yi 'le o 'ke 'kpa "yi ku 'le o 'ke -Lagə'c lbhv nu "kəmə.

'Yewlu

I Timotee, 'inmə 'Pəlu po'o -inmə "bəgə -jeyi. 'In "du-o *Zezii *Kliisi'a -dalbhoyi 'le -Lagə'c 'gwlvtdı 'mə. 'E lbhv "yi 'in -nə'o, "kəgwletiniə o "du'a -a-bv nyu -ke *Zezii Kliisi "sisri'a "yi wən 'məti, 'le 'in 'ke v 'ɛ "kpidı -bodi 'mə-za.

II 'An Dikmalagojeyi'a "yu Timotee, -a'ba -tta -Lagə -ke -a'ba -Koyi, Zezii Kliisi, -sie -inmə gbo, un 'ke -inmə -zəge "lrulinu 'le un 'ke -inmə -pəlu'a bhlubhlua "nyi!

'Pəlu-v 'po-o Timotee 'kpa "yi

III -Lagə, 'an "na "we bəbə'c -bənyi, -ka -lue 'mənə, 'ka-a 'mna-a bəbə nə'o 'traamu 'le -pəlu'a "yisrəsə 'mə, 'inmə po 'c 'səsə. 'In-i 'po -c 'səsə -a'a dı, -əkedimaa, -ka 'in-i po'a *-Lagə wən gbo "kəmə, 'ka-a 'in-i popo'o -a'a dı 'gwlvtdı. IV 'Bho 'ɛ lemu -lrəsəke a, zo 'tin 'zo, 'in sie'a 'bho -inmə

Efεεzı, 'in 'ka mu a, "vivisı -in "vi'a a, 'in - see 'ε dı 'mate ke'a dı, 'in 'bɔ'c ti 'in 'ke -inmu "yri 'mu 'ye -lreε 'le 'bubua 'ke 'inmu 'lbha. **V** - Gblee, "gwlidεε-ε -nı'a pepe -a'a "nanynaakpu Loyiisi -ke -a'a 'lotu Eniisi 'bhle'a 'mu 'tin, ε-be "gwlidεε -lue 'mne, 'inne 'in 'yee'e -inmu 'mu li, 'le 'in yibo'o -ka ε -nı'a -kaa 'mu -ziaka, 'le 'in-i po'o -Lago 'sεε 'ε dı. **VI** 'Inne 'bhle'e 'nyñı'a dı a, 'in de'a -inmu *kwa "lru ti, 'kpı -Lago "nyı - nı'a 'bho -inmu, -in 'ke 'ɔ lbhu nu, 'in-i popo'o -inmu 'gwluti, "luo nı 'mu -in 'ke ε lbhu ti -nu -nı 'le -pɔlvzegε 'mu! **VII** -Gblee, -a'a "nnı li -le! -Ekedımaa, -Zuzu -Lago "nyı'a -amu, ɔ-ɔ 'mo-o 'Mvitiyaazuzu, ɔ -se -Tumaazuzu -ko. Le ɔbɔ-ɔ nu'a -amu -bodı a, 'inne 'mo-o, ɔ-ɔ "nyı-e -amu wɔnkuε 'le -a 'ke -Lago 'ɔ lbhu nu. 'Innɔ "si'e 'bho -ɔ po'o -amu -a -bonyunu'a 'tu 'mu 'le -a kıkma'a -kıkma dı, 'le ɔ-ɔ "nyı'e -amu 'kpı -a 'bhεε'ε -a'ba 'bhi wɔnyi.

VIII 'Bho 'ε lemu a, Timotee, po 'le 'kpı -in 'ke -a'ba -Kɔyi'a "dızıgı -za. Dın'a 'lbha -inmu -le! 'Inmɔ nyu po'a -jie 'mu 'ɔ dı, 'mna-a'a dın'a 'lbha -inmu -le -lreε! 'Le -mnɔccɔ gbo a, 'wɔn 'in -ke -in 'ke sıasıaa -lue 'mu 'bhεε -lreεke ı-bı *Zezii'a "dızıgı'a dı! Wɔnkuε -Lago 'ɔ "nyı'a -inmu a, 'le ε 'mu -nu -nı 'ε letu! **IX** -In 'ye li-ɔ, -Lago 'ɔ "bhuo-o 'pυυn'o -amu 'le ɔ 'ye -amu 'mu'tε -a 'ke 'ɔ nyu "du sese ke-ɔ, 'le 'kmu 'ye tiyi. -Abu se 'kı ε 'yeka -nı, 'le ɔbɔ -bodı -zegε ɔ de'a 'bho ti ɔ 'ke -amu -bodı nu 'le Zezii *Kliisi 'mu, 'ε "yri'a 'bı 'wlı -nı'o. **X** 'Traamu 'tɔ ɔ, 'gegləlεε! ε-be -zegε 'mne 'kpa-a "piemu, -ekedımaa, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'yi-e 'kmu 'mu. ɔbɔ 'mnɔc, 'inne 'lbha'a

'mεmεε'ε 'mυtikukue wɔn. 'Innɔ -tɔ' -amv na,
-bho nyɔ 'wɔn 'ɔ "diziŋi, c-c 'ye-e "kɔgwletiniɛ.

XI -Gblee, 'le 'mna gbo a, -Lago "du'o 'bho
'inmυ-ε 'le c-c lbho'o 'inmυ 'le 'in 'ke nyv "diziŋi
'mni -bodi 'mυ-za 'le 'in 'ke 'bho "si 'in 'ke v
l -tɔ. **XII** 'kle 'in-ι 'ye'a 'nɔc -jie 'mυ, 'ε 'kpu'a
"bhuo mo'o. 'Le 'mna se 'ɛ dñ 'bhle, -ekedimaa,
'in yibo'o-o Zezii Kliisi -yɔ 'mna de'a "gwli, 'le
'in yibo'o 'an -polv'a kle ti -ka ɔbɔ 'mnɔ 'bhle'a
wɔnkuε, 'ɔ "diziŋi'a lbhv ɔ -tbha'a 'inmυ, ɔ 'ke
ε "yrili"du 'le ε 'ke 'ɔ leyinɔc "kpi bhla.

XIII Timotee, "diziŋi 'in -za'a -laa -inmυ -bodi
'mυ -in 'wɔn'c 'bɔ, -zɪ i -in -bonyunyu -bodi 'mυ!
-A'a -ce nɪ "kpi -le"a! -Bho -in -ki i 'mυ-uzza a,
-in -ke Zezii Kliisi "sisri'e-e "yi'a dɪ, de ɔ "gwli
'le -in 'ke -Lago -ke nyv'a dñkmεε 'mυ'bhle 'le -
in 'ke 'le i 'mυ ti-de. **XIV** 'Bho 'ɛ "kpi a, Zezii'a
"diziŋi -Lago -tbha'a -inmυ, "du 'ya dɪ gba 'mυ,
'le, *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu -nɪ'a -amv 'mυ, 'le 'ɔ 'kpi
'mυ, nyɔ -kɪ i "yida 'mυ -za.

XV -Mnaaa'a "bhuo yibo'o-o -ka Zezii'a -
glgbawɔnyi'a nyv-v -nɪ'a 'le Aziibhlukpa "kpi,
vn -za'a-a 'inmυ kwa gbo. Fizeli -ke Emozeni "sri
-v "kpi -lrɛɛ. **XVI** 'Le, -yɔ 'ma-a Onezifɔc ɔ, ɔbɔ-c
po'o 'inmυ 'kpa "yi. -Ka 'in pa'a -jie, 'ε 'lbhaa
nɔ dñ "yi 'bho nyv'a "yigbeyi. 'E dɪ, -a'ba -Koyi
-wunna 'ɔ 'bhlegbo "niti! **XVII** -Gblee, -da ɔ yi'a
*Włɔmυ a, ɔ 'bɔ-c 'inmυ ti kplokplokplo -
kpayı!, -da 'in -nɪ'a, ɔ 'ye 'bho 'ye, 'le 'in -ke ɔ
'ye 'yiyɛ. **XVIII** -A'ba -Koyi nu ɔ -zıgi "lruli 'le *-
lebhɔccɔnɔc 'li! ɔ-bɔ -lue 'mnɔ, -da 'in -nɪ'a Efɛɛzɪ,
-ka ɔ -kpa'a 'inmυ tenyi, -mnaaa'a "bhuo yibo nɪ
o'o -lrɛɛke.

II

Nyɔ-c-nu'a -Lagɔ'c'bhu -ka -zegεka, c-c-nu' -zegε "lruli

I -In 'ye li-ɔ, Timotee, -inmɔ 'ma-a 'an - Lagɔjeyi'a "yu, "srii *Zezii *Kliisi 'le 'ɔ "bhuo 'ke -inmu 'mutikukue "nyi 'le 'ɔ 'limu'a wɔnnmɔe 'mu -in 'ke 'le 'ɛ 'li ti-de. II -Gblee, Zezii Kliisi'a "dizigl-ɔ 'ma-a -ziadı 'in-ɔ tɔ'ɔ nyu'a -dadudu 'le ὅν 'ye 'i 'wɔwɔ, ὅν 'ye 'i 'mu-za -lreε, -in 'wɔc-ɔ 'ya 'wee 'bɔ "bhalrεeke'a dı, ibi 'mnı, nyuzigl -u 'bhεε'ɛ -u 'ke 'i ὅν -bonyunyu -tɔ ɔ, mu 'le -in 'ke i 'wa nyunyutu -tɔ, 'le -in 'ke u 'ya -tɔtɔlı 'mnı -tbha!

III -In 'ye li-ɔ, -bho -in "du Zezii Kliisi'a dı 'le 'kleyeeε 'ke -inmu "kpi bhla, kuku 'muti, -a'a ple -le! 'Le, "srojayi'a -zεgenɔ sıasıaa bhla'a wɔn kplokplɔ -ɔ 'wlu'a 'nyı, -in 'ke 'ɔ ka -ni! IV - Gblee, -bho nyɔ pa "sroja 'le ɔ 'ke tu 'mu -ni a, 'ɔ dı se "piemu'a dı "kpi -ni 'le ɔ 'bɔ'c ti 'ɔ dı 'ke 'ɔ 'bhleyi 'tu nu. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, -mnɔc -ni -kaa -lreε! V Popo 'gwlvtı, -ka, nyɔ-c-ɔ ple'ɔ, ɔ -ke 'ɔ -bonyunyu-u mumu'a li 'le ɔ 'ke 'nyı 'wlu a, 'ya "tibheli ὅν tri'a ti, -bho ɔ -see i 'bho "du, 'ɔ 'ye le! -Ka -ɔ 'wlu'a 'nyı -ni'a a, -mnɔc -ni -kaa -lreε! VI -Gblee, 'ka-a nyɔ-c-ɔ 'ma-a -kpaaaduyi'a dı -ni'ɔ -lreε. -Bho ɔ "du 'ɔ -yowlı'a -kpaa 'le ɔ 'ke ε 'zɔ -sia -ni kplokplɔ -lreε, 'le ε 'ke zaan a, ɔbɔ 'mnɔ, 'inli'e 'ε "yizayo. -Ka -lue 'mnɔ ɔ, po 'le 'kpi, -mnɔ 'ke -kaa -ni! VII Dı 'in-ɔ za'a -laa -inmu -bodi 'mu'a damu, -na ni -tɔtɔti! -Bho -in nu -kaa a, "lemnı -a'ba -Koyi-i 'ye-e -inmu -naagi "nyi -mu 'le -in 'ke i 'muti'wɔn 'wee.

VIII 'In-i 'tmuu'o -inmu-ε, Zezii Kliisi 'ma-a 'bhlukpayowli *Daviidi'a "nayu, popo 'o dı 'gwlti! ။ 'me-o'o 'le o 'ye glu -so, o 'ye ti-ni -lrεε. -Gblee, "dızıgıt-i 'ma-a -ziadı 'in-i tɔ'nyu, 'inni 'ka-a! IX 'Inniunu 'bhle'e 'nymi'a dı 'in-i sia'o 'le un 'ye 'inmu gbloko -po 'le -jie 'mu. Nyɔ-ɔ nu'a "nyinynidı, -ka un-υ nu 'c 'c, 'c -ka un nu'o 'inmu. Kin, 'le 'mna gbo a, 'cmu un po'o -jie 'mu. -Lagɔ'c wlu -mnεε ε, un -see ε -jie 'mu po. Ebε-ε mumu-o 'kpitı. X 'Ka-a i -ni'e 'mu'a dı a, 'in 'wɔn'o 'in 'ke ε wɔnyi'bheε. Siasiaa 'wee 'in -ni'a wɔnyenamu, nyu -Lagɔ 'te'ε 'mu o 'ke -ko o, 'wa dı mo'o, 'le, nyu-υ de'a Zezii Kliisi "gwli 'le un -ke o-ɔ "sisri'a "yi, 'puŋpuŋan 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi, o de'a 'bho ti 'wa dı, υ-bee -mnuu 'ke ε 'ye 'le ε 'ke υ 'mu "yi ε 'ke ti'pıple 'bho 'c "troli, 'le 'c 'nymi'a "yibheεε'ε -vlavlı 'mu un -ke Zezii 'ke -dalue -ni "kɔgwleka. XI 'Bho 'ε lemu a, 'bheε ni wɔnyi, -ekedımaa, wlu 'in-i 'ye'a 'mu-za mu a, ε-ε 'mo-o -ziadı! 'In na:

-Bho -a -ke Kliisi 'me, -a -ke o -ni'e ti -lrεε.

XII -Bho -a ku 'kpa "yi, -a -ke o-ɔ 'ye-e li "kpi -ni -mu -lrεε. 'Le, 'bho nyu'a "yigbeyi, -bho -a nu na -a se o yibo a, 'bho -a'ba -tıtä -Lagɔ'c "yigbeyi o-ɔ 'ye -amu "yidepo mu -lrεε, 'le o 'ke na: 'In se υ yibo, nu.

XIII -Bho -a -see o "gwlide, obo -nmɔ'c-ɔ "yiti nyu 'ke o "gwlide "kɔmu, -ekedımaa, o se 'bheε o 'ke wlu "yida 'mu -za.

Kuku 'muti, -in 'ke lbhv nu 'le -Lagɔ 'ke -inmu "kpi'ucwu

XIV -In 'ye li-č, Timotee, lı 'ın -za'a -laa -ınmı
 -bodı 'mu, popo nı nyu 'gwluti, 'le -in 'ke ı v
 'tmuu 'bho -Lago'č "yigbeyi 'le ıvn -kaa -nukpudi
 "yidepo -nı! 'Ya litu-u 'mo-o bhebhedi, 'le, nyu-ı
 po 'ı -lokui, ı-ı nu ε'o 'le ı-ı zu 'ı -ziadı'a "gwlidę
 -polı 'zı. **XV** Po 'le 'kpi, nyı sıasıaali bhla'a
 wıon, -ı -ke "gwlidę -see'a -denı 'mu -so, -ı -ke
 nıvnubhu 'ka -Lago 'tu nu, -in 'ke 'ı nyıtu "du!
 -Ka lbhınuvı -ke lbhı -nmı'č "yrili 'le 'ı dıı'a
 'lbhı 'ı, po 'le 'kpi -in 'ke -kaa -nı! 'Inne 'mo-o,
 -Lago'č "dızıgı-ı 'ma-a -ziadı, -zı ı nyu -bodı 'mu
 'le "yisreęę 'mu! -A'a -zı ı "yida 'mu -le! **XVI** -Yı
 'ma-a bhebhedi nyu-ı depo nı'a "yi, -yi'a nu'a
 -Lago 'tu a, -a'a po ı wıon "kpi -le! -Ekedımaa,
 nyu-ı 'kpa'a 'ya wlutu kli, ıvn-ı "maa-a -Lago'č
 -ziadı'a -jolu "yrili. **XVII** -Gblee, 'ya nyıtu'a wlu-u
 ba-o'o 'le nyunu'a "klumu 'le ı kıč'č -zınjie'a
 -cuanyı gle'a ti 'le "jie-e 'bhęę'ę "yigbeyi ti, 'le
 'wa -klaabonyı'a "klumu Iminee -ke Fileti -nı'o.
XVIII U-bı nyu 'mnı "tayı'e-e -ziadı'a -jolu "yiti, 'le
 ıvn-ı tı'č nyu bhebheli, na: *Zezii *Kliisi'a nyu-ı
 'me'ę ε, 'wa ku'a gluscdı ıvn-ı "si'a 'nyı, ε -see
 -nu-ε yi 'le *-lebhıccıcı ti. 'Le ıvn-ı nu'o -lreę: -
 Lago 'nu -ε -amu "lruli see, ı -za'a-a 'memı glu.
 -Bho nyu "tayı kplisıva "yiti 'le Zezii 'ke v tinıelre
 "nyı, -in -ke ı 'ke 'me 'le -in -ke ı 'ke glu -so,
 'Inne -ke ε gvgı'č "yiti. 'E "se mo'o. Glusęe -
 lreę se -nı. 'Wa wlu 'mnı'a dı nyıtclı "maa'a
 -Lago'č -ziadı "yrili. **XIX** 'Bho 'mnı ı, 'ı -glıgbı
 ı-bı -tötölizıgi 'mnı de'a "lruti, -bho 'ε nyu -kpıı
 nı "yi, ε -nı'e-e gege. 'Inne 'bhle'e 'nyı'a dı a,
 'ε wlu'a 'muyibole 'cnı-ε'ε 'le 'ı "bıgı 'lı, ε na:
 -A'ba -Koyı yibo'o-o nyu-ı 'ma-a 'ı -nu, 'le ε na -

lrεε: Nyɔ'"o nyɔ-ɔ pa'a -a'ba -Kɔyi li, 'ɔ nyɔtu ple "nyinynidi li!

XX -In 'ye li-ɔ, 'le 'gagayi'a -budu 'li ε -se 'nynumukɔkɔlɪ'a "sε -nɪ 'le -ko. Tɔlɪ 'bhɛɛ'ɔ ɔ 'ke 'pɛlubhlenetɛ "du, 'le -lrɪu "du'o tu -ke mɛ. 'Ya lɪtu se nʊnʊdɪ 'mɪ gʊgɔ. **XXI** -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -abu -nɪ'o -lrεε. -Bho nyɔ ple "nyinynidi li 'le ɔ 'ke *li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɔ nyɔtu, ɔ-ɔ po 'nɔ-ɔ kɔɔ "yi 'le ɔ-ɔ "du'o -zɛgɛ 'ɔ -yowlɪ 'mnɔ -bodi. Lε"o lɛ-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, 'ɛ -jeyi ɔ-ɔ de 'ɔ ti.

XXII 'Le -mnɔɔɔ gbo a, Timotee, "nyinyninaagɪ-ɪ "tuu'a 'bhvabhvayreeti 'le vŋ-v nu'a "nyinynidi a, ple ɔ li! Po 'le 'kpi 'le -a'a -polu 'ke "yi'sreeɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi 'le -a'a -nabhv 'ke ɔ 'tu nu, de ɔ "gwli "kɔmu, -kma -a'a -bonyunyɔ'ɔ dɪ, nyv-ʊ pa'a -a'ba -Kɔyi Zezii li, vŋ-v po 'ɔ *wɔn gbo 'le -polvplu 'mɪ, 'le -a'a 'limu 'ke v "kpi wɔn-nmɔ -nɪ! **XXIII** -In 'ye li-ɔ, nyv'a bhebhedi vŋ-v depo nɪ'a "yi a, -a'a po ɔ wɔn "kpi -le! -Gblee, 'bhatadɪ 'mnɪ, 'innɪ ya'a jejɛɛ nyv -bodi. **XXIV** Nyɔ-ɔ 'ma-a -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhunuyi a, 'ɔ "du -gbaatibɔyi -le! ɔ "du nyɔ -ke 'limu -nmɔ'ɔ wɔn 'bho nyv 'wee'a "kpi, 'le ɔ 'ke nyv'a -tɔtɔɔ wɔnyi'bhɛɛ! ɔ "du 'limutikuyi 'le ɔ 'ke nyv wɔnyi'bhɛɛ! **XXV** ɔ -nmɔ kpli 'mɪ, 'le, nyv -ke ɔ-ɔ dede'a "yi, ɔ 'ke v -ziadɪ -tɔ! -Bho ɔ nu -kaa a, v-bv nyv 'mnv, -Lagɔ 'bhɛɛ'ɔ 'kɪ ɔ 'ke ε nu 'le vŋ 'ke 'wa "nyinynidi "yiyibo 'nɪ-ɛ 'le vŋ 'ke ɔ gbo "bhitɪ 'le vŋ 'ke 'ɔ -ziadɪ yibo. **XXVI** -Bho vŋ nu -kaa a, "nyinynidi'a tiyayi *Sataan -po 'nu -kpɛɛ 'mɪ 'le vŋ-v "du'a 'bho 'ɛ wlu, vŋ 'bhɛɛ 'ko-o'o vŋ 'ke 'ɛ -gbitiɛ 'mɪ 'wlɪ 'le vŋ 'ke -Lagɔ'ɔ -jolvzɛgɛ bhlu.

III

'Le *-lebhccocca 'li'a siasiaa-a 'ye'a -yi mu

I 'In-i 'tmvnu'o -inmu-ε -lreε, 'le *-lebhccocca 'li siasiaa-a 'ye-e nyunu -bodi -yi -mu. ε-ε 'ye-e "yi-kmu -mu. II 'Bho 'mno ɔ, nyunu'a -dedekpli vñ 'ye'a ti-ni mu, 'inni 'ka-a: Un-v 'ye-e 'wa "bhi'a nvnvdı'a dı -zi -mu, vñ 'ke mɔni'a 'tu 'gwlv li 'bhle, vñ 'ke 'wa "bhi "yi'bheε 'le vñ 'ke "plinmu "du. -Gblee, 'wa nyunyutu-u 'ye-e -Lagoɔ'ɔ da "duu -mu, 'le, le"o lε-ε 'bhle'a -Lagoɔ'ɔ 'nynu "kpi, vñ 'ke ε 'mu'nye. Un -see 'wa "bhi'a "yiglenyu 'bho "du yi 'le vñ -see vñ -bonyunuɔ'ɔ -zegε yibo yi -lreε. III -In 'ye li-ɔ, 'wa nyani -see 'mu'te yi, vñ -see nyu'a ngaze 'ye yi, 'le vñ 'ke vñ dı "kpi "duu -lreε. Un-v 'ye-e nyu nyani 'mu -kla -mu 'le i -see v ka -nyna yi, 'le vñ 'ke -zegε 'mu'nye 'le vñ -see 'wa "bhi wɔnyi'bheε yi. IV Un-v 'ye-e nyu -lrvı dı "yrili"maa -mu 'le vñ 'ke -niadi nu, vñ 'ke 'wa "bhi "yi'bheε ε 'ke "kale "yi zi 'le vñ 'ke 'wa "bhi'a 'tunvdı gbo zi 'le vñ 'ke -Lagoɔ "kpi-tbhe. V 'Bho 'ε lemu, nyu -see -Lagoɔ'ɔ nyuzigı "du yi 'le vñ 'ke 'bho 'ɔ -jeyi -na bhebhe. U-bv nyu 'mnv -see *'ɔ Lisaazuzu'a wɔnkue 'wɔɔn yi 'le vñ 'ke 'ɔ nyuzigı "du -lreε 'le 'wa kpli 'ke 'tɔ ɔ 'tu nu. Nyu-v nu'a 'ya -kaabolı 'mni, po v le! VI -In 'ye li-ɔ, "yri -ke "yi -a -ni'a -laa, 'le 'wa nyutu'a "klumv'a nyutclv-v pa'a nyu "bhlibhlegbo -fɔɔ. 'Wa 'nynvkpakpi -ke -naagı-ı 'fiun'a 'mu, 'le vñ-v "maa 'nu dı "yrili 'le vñ-v 'wɔɔn'ɔ 'wa wlu. -Gblee, v-bv 'nynvkpakpi 'mnv, "nyinynidi vñ-v nu'a 'bho -Lagoɔ'ɔ "yigbeyi'a dı,

'wa -polu -see bhlu, 'le "nyinynidi'a -dadudu -
 i 'ma-a v-bee 'mnv'a 'tunvdı, 'innı vn-v "tayi'e
 "yiti i 'ke v -jolu gbo po 'le vn-v nv i'o. **VII** Un
 'bɔ-ɔ ti, -ziadı -ke 'tv-v -ni 'nu "gwli, vn 'ke i
 'cian, 'le, i-bi "nyinyninaagi 'mnı, vn-v "tayi 'ni
 "yiti i 'ke v -jolu gbo po'a dı vn 'se 'bhęe vn 'ke
 i yibo. **VIII** Nyukpasi "maa'a v-bv 'nynvkpakpı
 -mnvv -bodı a, -ka *Eziputıkomu 'son Zanesi-e
 Zaanblesı -ke -Lagɔ'c lbhvnuyi *Moyiizi dede'a
 "yi -bənyı, -ka -lue 'mnɔɔ, 'ka-a 'wa "nyinynidi'a
 dı vn -see -Lagɔ'c "dızıgi 'wɔɔn yi. 'Wa popo
 "yisrəɛka 'gwlvı't'a dı, 'wa -tɔtɔlı vn-v tɔ'c nyu
 -Lagɔ'c damı vn-v 'la'a -ziadı, i se 'kpı 'bhle.
IX -Gblee, 'wa nyvtu -see nya -mu yi, 'le, -ka nyu
 'yee'a Zaanblesı -ke Zanesi "yri 'bi le -bənyı, -ka
 vn -see'a le yibo, -ka -lue 'mnɔɔ 'ka-a nyu 'wee 'ke
 'ya 'bi 'yee -lrəɛɛ.

-Tɔtɔlı -in 'cian'a a, -de ni 'li ti

X -In 'ye li-ɔ, 'le -mnccɔ gbo a, kpli 'in -ni'a ti
 'bho -Lagɔjeyi, -in yibo ni-o'o "pəcɛɛ: Lı 'in-i tɔ'c
 nyu o, 'an kpli o, 'le le 'an nvnvlbhı 'mne-ɛ 'kpa'a
 "lru "yi, -in yibo ne-o'o "pəcɛɛ. 'Le, -ka 'in de'a
 -Lagɔ "gwli, -ka 'in -ku'a "gwli 'le 'in "si'a 'bho
 'in -kma'a nyu'a dı 'le 'in 'ye'a 'kpa "yi ku, 'le,
 ε-be lbhv 'mne, 'in 'ye 'ɛ "yi-kpvı, -in yibo'o-o
 'na "pəcɛɛ -lrəɛɛ. **XI** 'Bho 'ɛ lemı, lbhv 'mne, 'in
 -ni 'ne nvnamu, -ka nyu kla'a 'inmu nyani 'mu, -
 in yibo'o-o 'na "pəcɛɛ, 'le, sıasıaa-a bhla'a 'inmu
 "kpi 'le Atıɔsi-e Ikɔnı -ke Lisıtri, -in yibo'o 'na
 "pəcɛɛ -lrəɛɛ. Kın, 'in sıa-o'o. 'In -ni'a -kaa 'ɛ
 'limı, -a'ba -Kɔyi -see 'inmu gbo'mate, 'le da"o
 -da o zetie'e 'inmu-ɛ. **XII** -In 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ

'bɔ'c ti ɔ -ke *Zezii *Kliisi 'ke "yi"sisri, 'le, -ka -Lago'c wlu 'le'ε 'tın, 'ɔ -dedekpli 'ke -kaa -nı 'bho -Lago'c -jeyi a, nyu-υ 'kla-a 'ɔ nyɔtu nyanı 'mu "kɔmu. **XIII** 'Le, nyu-υ "maa'a nyu dı "yrili -ke dı'a "nyinynimı -lrıu -mnıu a, 'wa "nyinynidi-ı 'ye-e "kpi'kpa -mu "kɔmu. -Ka υn-υ "maa'a υn -bonyunu 'le 'wa "bhi 'ke -kaa "ma.

XIV 'In-ı 'tmıu' o -ınmıu-ε, Timotee, hı -ıu 'cian'a 'le -a'a -polı 'wla'a "yiti -ka -zegęka, -de nı 'mu ti! -In 'ye li-ɔ, nyu-υ -tɔ 'nı -ınmıu, -tɔtɔlızıgı-ı 'bhle'a 'kpu, -ka υn-υ tɔ 'nı -ınmıu, -ıu yibo'o-o 'na. **XV** -Gblee, 'bho 'ε lemıu, -ε 'nyaa'a -a'a "danabhla a, -ıu yibo'o-o wlu-u 'cnı-ε'ε 'le -Lago'c "bɔgu 'li. ε-be wlu 'mne, ε 'bhle-e wɔnkuε ε 'ke nyɔ -naagi "nyı 'le ɔ 'ke Zezii Kliisi "gwlidə, 'le ε 'mu, 'le-e ɔ 'ke 'pın -nı 'bho -Lago'c "yigbeyi. **XVI** -In 'ye li-ɔ, ı-bı wlu 'mnı 'wee 'cnı-ε'ε ε, ı-ı 'wlu-o *'ɔ Lisaazuzu 'mu 'le ɔ na nyu 'cnı ı 'le 'ɔ "bɔgu 'li. ε dı ı -nmıɔ'ɔ "yrili, -ziadı 'mnı, nyɔ 'ke ı nyu -tɔ. I -nmıɔ'c-ɔ "yrili -lrεε, 'le, "nyinynidi -nı'a 'le -a'ba tınıe 'mu, ı 'ke ı -amu -tɔ 'le -a 'ke ı "iyibø, -a 'ke -Lago gbo "bhitı, 'le ı 'ke -amu 'ɔ "yisrεεjolı "yi le -ya, 'le ı -nmıɔ'ɔ "yrili -lrεε ı 'ke -amu -zıgı da -tɔ, 'le -a 'ke ı nu. **XVII** -Lago'c Lisaazuzu 'nu-o 'na 'le ɔ 'ke 'ɔ lbhvınuysi 'mu "yi ɔ 'ke 'kpi 'mu'bhlı ɔ 'ke lbhv'a -zegene nu.

IV

I -Gblee, Timotee, Zezii Kliisi -ɔ 'ka le yi, ɔ 'ke 'mɛmu -ke tinımu -zigle -tu 'le ɔ 'ke 'ɔ nyu -kɔ ɔ, ɔ -ke -Lago'c "yigbeyi 'ıu-ı 'tmıu nı'e -ınmıu. **II** 'Wla -polı ti -ıu 'ke 'ɔ "dızıgı 'mu-za! -Bho -ıu -kı ı 'mu-υza a, 'le zo 'ke 'mu-nmıɔ o, 'le ε 'ke

'mʊ-nyni o, -a'a kpʊn 'ɛ lbhvʊt -kebhlele -le! "Du nyʊ "dɪ 'mʊ! -Yʊ -nɪ'a dɪyikpaka, kpʊ v dɪ 'yi, 'le, "nyinynidɪ -nɪ'a 'le 'wa tɪnɪs 'mʊ, -tɔ nʊ ɪ 'le vʊn 'ke ɪ 'yiyibo vʊn 'ke -Lago gbo "bhitɪ, 'le -ɪn 'ke nyʊ 'wee 'kpa "yi po! -Ku "gwli "kɔmʊ 'le -ɪn 'ke v-bvʊ nyʊ 'wee -tɔ -ka -zegɛka! **III** -In 'ye li-ɔ, -nɔɔ -lreɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mʊ 'le nyunu'a -loku 'mʊ -ziadɪ 'ke 'le bhleɛɛ, 'le, nyʊ-v tɔ'ɔ 'ya lɪtu, vʊn -see v -lokui-po yi. -Tɔtɔlɪ -yi se'a 'kpʊ 'bhle, 'le vʊn 'ke ɪ 'wɔɔn. -Gblee, 'wa -klaabotɔmʊ 'mnʊ-v 'ye-e 'kpna -mʊ 'le vʊn 'ke v 'wa 'tʊnʊdɪ -tɔ. **IV** Vn -see 'tɔ -ziadɪ'a -lue komu -lokui-po yi 'le vʊn 'ke 'le bhebhelɪ gbo "bhitɪ. **V** 'Le -mnɔɔɔ gbo a, Timotee, kpʊn dɪ li 'le lɪ 'wee 'mʊ! -Ku "gwli, 'le, sıasıaalı yi'a -ınmʊ -bodɪ, -ɪn 'ke ɪ wɔnyi'bheɛɛ! Lbhv -Lago -tbha'a -ınmʊ 'le -ɪn 'ke 'ɔ "dızıgɪ kpa, kpʊn ε ti -ɪn 'ke ε nʊ -ka -zegɛka "kɔmʊ!

VI -Gblee, 'le 'mna gbo a, 'ɪn 'tmʊvʊ'o-o -ınmʊ ɪ-bɪ dɪ 'mni, -ɛkedımaa, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'mɛ -mʊ Zezii Kliisi'a dɪ 'le 'ɛ -nɔɔ "kɔɔɔ c' gbo. Nmɔ nyɔc-ɔ 'wla'a 'bho *'sraganmi'a "kpi ti -tanyɪ 'le ɔ-ɔ zɛ'ɛ ε, 'ɛ -ka 'ɪn -nɪ'o. **VII** -In 'ye li-ɔ, -ka pleyi -ke 'ɔ -boplemu-v mumu'a li 'le ɔ-ɔ kuku'a 'mʊti, ɔ-ɔ 'wlu'a 'nyni a, 'ka-a 'ɪn -nɪ'o. Lbhv -Lago -tbha'a 'ınmʊ 'ɪn 'ke ɔ -bodɪ nʊ a, 'ɪn nʊ -ɛ'o kplokplokplo 'le -pɔlvzegɛ 'mʊ, 'ɪn 'gweɛ-ɛ "yi 'ɪn 'ye 'le 'ɛ "lruti -ponamʊ nyni. 'In -nɪ'a -kaa a, 'ɪn -kpʊn'o-o 'ɔ wlu "yi. 'An "gwlideɛ -see -denɪ 'mʊ -sɔ. **VIII** 'Traamu 'tɔ ɔ, 'nyniwluɛɛ 'bho -a'ba -Kɔyi Zezii'a "troli, ɔ-ɔ 'ye'a 'ınmʊ "nyɪ mʊ, 'ınnɛ ɔ-ɔ fuo nɪ'e 'ınmʊ wɔn. Σ-be 'nyniwluɛɛ 'mnɛ, nyʊ-v 'sreɛɛ-ɛ "yi 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'ınnu ɔ 'ke ε "nyɪ. ɔ-bɔ -a'ba -Kɔyi 'mnmɔ ɔ, -nɔɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a

le -yi mu, 'bho-o ɔ-ɔ 'ye ε 'inmu "nyi -ni mu, -
ɛkedımaa, "yisrɛeka ɔ 'ke nyu -zigle -tu. Ε -se 'an
"se ɔ 'ke ε "nyi -ko. Nyu 'wee -ni'a ɔ leyie 'mne
wɔnfuonamu 'le 'bubua 'mu, 'nu 'ye ɔ 'c-ɔ 'ye "nyi
mu -lree.

'ti Timotee 'ke 'bho "c'c-qb' alcp'yi

IX -Gblee, Timotee, 'le 'an wlu 'ke 'le -in gbo
nyni a, 'kpa 'bho -in 'ke yi -vuu! **X** 'In-i 'tmuu'o
-inmu-ε, Deması -ni 'ka cən'cəgbe 'kmu
'mu'a tiniε-ε 'nu -o 'tu. ɔ 'wlu-o 'inmu "yrili ɔ 'ye
Tesaloniki mu. -Yo 'ma-a Klesaası a, ɔbɔ 'mu-o
lbhv "kpi 'le Galasiibhlv kpa "kpi 'le Tiiti -mncc
'ye Dalıması mu lbhvudamu -lrεε. **XI** Luukı -ni -
lue, 'ɔ "se -ke 'in -sie'e 'ncc. -Bho -in -ka yi a,
-in -ke Maakı yi! ɔbɔ 'bhεε'o ɔ 'ke 'inmu -kpa.
XII Tisiki -mncc, 'in 'lbho -ɔ 'le Efεεzı "bhalrεε.
XIII -Bho -in -ka yi a, Timotee, 'an -sınbana 'in
sie'a 'bho Trvası Kapusı gbo a, -sie ne 'inmu! -
Yı 'ma-a 'an 'nynıbhlebəgvi, -sie ni 'inmu -lrεε,
i -ke 'an "bəgvi -lrı!

XVI -Gblee, "yizazigle ᵁn -tu'a 'inmū, nyɔ -see 'inmū -kpanamū yi. -Ka ᵁn -die'a 'mū, ᵁn 'wlw-o 'inmū "yrili. -Lago'ɔ kpu u 'ya d̄i "yi -le! XVII I -ni'a -kaa 'mū, -a'ba -Koyi *Zezii -mnɔɔ -bod̄i a, ɔ -see 'inmū kwa gbo -za, ɔ 'po-o 'inmū 'kpa

"yi 'le 'in 'ye 'o "dızıgı -za 'le nyv'a -dadudu-u -se'a-a *Zuifu 'ye i 'bu'wɔn. 'Bho-o 'in "taflə ni'e 'mɛmɛɛ. XVIII "Nyinynili 'ye'a 'inmu "lrulini-nu-e mu a, o-o 'ye-e 'le 'ya 'mu 'inmu zetie -mu "kɔmu, 'le, nyv o -kɔ'o, -u -ni'a 'le yaku 'li, 'in 'ke 'le 'wa "klumu 'bı 'ye. Nyv 'bhɛɛ 'o 'nymi "yi "kɔmu -coo-o"coo ti! *l -ni -kaa 'mu!

-Lebhɔɔyewlu

XIX 'Inmɔ 'ye'e *Plisili -ke *Akilaal! 'Inmɔ 'ye'e Onezifco'o 'bhlegbo'a nyv -lreɛɛ! XX 'Lotu'a "nynuu 'son -yu -sie'a 'bho, -ɛ -ke di vñ se -see'a -inmu 'yewlu -jeyi po a, 'inne 'mo-o vñ se -laa -ni. Elaasi -mnɔɔ, o -sie'e-e Kɔleɛtigwɔ 'mu. -Yɔ 'ma-a Trofimu a, 'o "lru-u 'bhati'a di 'in sie 'o 'le Mileegwɔ 'mu. XXI Timotee, yi -susueyi 'le -in 'ke "guda le sie!

Ebulusı-e Pudeɛen -ke Linusı, Klodia -ke 'lotu'a "nynuu -lrvv na v-bv 'ye'e -inmu!

XXII 'An "yu, Timotee, -a'ba -Kɔyi -sie -inmu gbo 'le o 'ke -in -ke 'lotu'a "nynuu 'wee "niti-wvnna!

-YBHEYBHETITELRE

**Nyabwa: -YBHEYBHETITELRE New Testament
Nouveau Testament de Nyabwa**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyaboa (Nyabwa)

Contributor: International Bible Society

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

7657d3f5-7539-5138-b61f-b1ee280646f9